

ФОАІЕ

пептръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 9.

Luni 2. Martie.

1842.

РОМЪНИИ ШИ МАГІАРИСМЪЛ.

Атѣта сокотирѣмъ къ есте къ сѣат ка съ ащептѣмъ: септенѣа че ера съ о dea Аристокраѣа зпгѣреаскъ а Цѣрїи љн адѣ-парае са цепенералъ адекъ љн Dietъ, знде Ромѣниї п'аѣ ниѣ зп репрезентаптъ, къчї ачел Епископ че се аѣлъ аколо, пѣ э три-тис де кътръ паѣе, чи есте кїемат де кътръ Монархѣл, сѣптъ тїтлѣ де regalїст шї пропрїетарїѣ де пѣтѣптъ. Аша дар Dieta Трансїлванїеї љн 31. Ianuarie ал апѣлѣї кзргѣторїѣ словозї септенѣа де нїмїѣреа наѣїоналїтѣдїї ромѣнещї, каре де врео треї веакзрї љнкоаче љн ачеастъ патрїе тот пѣ ера рекѣпоскътѣ де леѣе, тѣкаркъ де facto еа тот вїедзїа шї маї вїедзїеше апѣратъ шї спрїжопїтѣ де палладїѣл сѣѣ, пе каре акѣта пѣ'л пѣтїм шї ниѣ пѣтѣм шї љнпайте, оаре прїп декѣрсѣл ачестѣї трактат љл vom пѣтї саѣ пѣ.

„Че? с'аѣ хотѣрѣт нїмїѣреа наѣїоналїтѣдїї ромѣнещї? Аста есте о idee грешїтѣ дела тїне,“ аѣд стрїгѣнд пе тѣлѣдї, „хотѣрѣреа аѣптеазъ пѣмаї, а да Ромѣнїеї прїлеж ка къ атѣт маї шїфор съ љнведе зпгѣреше шї апої къ ажѣторїѣл ачестеї лїтѣї съ поатѣ љнпайта 1) љн кѣлтѣрѣ; 2) ла дерегѣторїїле пѣвлїче шї а 3)

съ се факъ патриодїї къ атѣта маї взиї, къчї адекъ Ромѣниї пѣпѣ акѣта пѣ ера патриодїї.“

Аш дорї дїп сѣфлет, ка љн кѣтева чеасрї, де каре ам требзїпѣ спре а черчета маї де апроапе пѣтѣрателе дїп сѣе пропозиѣдїї, съ рѣтѣїѣ словод фѣрѣ ниѣ о змѣрѣ де їтерес партїѣклар, шї ниѣ ро-вїт де врео прежѣдекатѣ individѣалъ — sine ira et studio. Мѣ воїѣ пѣзї, ка съ пѣ їсвек ниѣ љн ачеаста ниѣ љн чеаа стѣпкъ дїп амѣдоаѣ — шї ам пѣдежде, кѣткъ паза пѣтї ва венї къ аневоїе.

Дакъ ачеї вѣрѣваѣї, карїї се аѣлъ љн пѣререа, кѣткъ наѣїоналїтатеа ромѣнеаскъ пѣ есте амерїпѣдатѣ къ нїмїѣре, пѣ тѣ лѣа къ ворѣа лор пе дїп пайте, еѣ тѣ гѣтїсем а љнтрева deadрентѣл: 1) Оаре љн веакѣл ал поаѣспречелеа шї љн стареа полїтїкъ а Езропей — а Езропей зїк — де астѣзї о паѣе кѣт есте чеа ромѣнеаскъ, се поате стѣпѣе шї префаче љн нїмїк шї 2) дакъ ачеаста с'ар пѣтеа оарекѣнд, нїмїѣреа ромѣнїлор фолосїреар кѣїва? Аша, астѣелїѣ де љнтревѣрї ерат еѣ съ пѣїѣ, еѣ каре сѣптъ копвїнс шї пѣтрѣпс, кѣткъ љн мїптеа шї љн воїеа маї а тѣтѣлор коппатрїодїїлор поѣдрїї де алтѣ паѣе есте хотѣрѣтѣ пе дїптрегѣл нї-

мічреа політїчеаскъ а ромѣніеї, — ам зїс політїчеаскъ, съ фїѣ дрепт ѣцелес, п'ам зїс іndїvїдѣалъ.

Ѧнтр'ачеа пропозїціле чер демонстраціе, чер аргѣменте, саѣ адекъ маї ромѣнеце ворвїнд, орї че Ѧнтърещї кѣ гѣра саѣ кѣ кондеїѣл, се пофтеце ка съ шї доведешї кѣ кѣвїнте съпѣтоасе; — шї апої времеа не есте скѣртъ шї Ѧнтещїтоаре.

Тодї ачеїа карїї зїк, кѣмкъ Ромѣнімеа кѣцїгѣ фоарте тѣлт, дакъ ва фї сілїтѣ а прїїмі, саѣ кїар а'шї фаче еа Ѧн саш шкоале маїаре кїар шї не ла тоате сателе, саѣ се Ѧншалъ сѣрачїї де сѣнт ромѣнї, саѣ де нѣ сѣнт, сокотеск съ не трагѣ міере не ла гѣрѣ, ка съ вїгѣм де апарѣл трекѣт, кѣм шї де тоартеа вїїтоаре. Аѣ нѣ чїтїдї Вої челе маї тѣлте жѣрпале маїаре, аѣ нѣ вѣ рѣсѣнѣ Ѧн зрекї десѣтерїле челор маї тѣлте адѣнѣрї маркале, аѣ нѣ вї се спѣне не тот пашѣл Ѧн тоате ѣлїцеле четѣдїлор шї а оранелор маї ѣѣртос ѣнѣрещї, кѣмкъ Трансїлванїа нѣмаї атѣнчї поате фї таре, таре шї ферїчїтѣ, дакъ націоналїтатеа ромѣнеаскъ тѣрїнд, тѣлцїмеа Ромѣнїлор ва прїїмі націоналїтатеа арістократїеї домпїтоаре асѣзї? Аѣ нѣ чїтїдї, п'азїдї спїндѣсе, кѣмкъ пѣтереа овїчнзїнѣеї есте таре, адекъ кѣмкъ, дакъ одатѣ тїнерїмеа ромѣнеаскъ ва Ѧн чене а Ѧн вѣдѣа прїп шкоалѣ о лїмѣѣ стрїпѣ шї ва фї стрѣнс Ѧндаторатѣ, а о ворвї не ачееаш шї Ѧн каселе пѣрїнѣещї, де шї нѣ чеї маї Ѧн пашпашїдї Ѧн врѣстѣ, чеї маї тїнерї Ѧн сѣ вор креце кѣ лїмѣа маїарѣ Ѧн гѣрѣ, кѣ Ѧнчетѣл вор зїта не чеа ромѣнеаскъ, ва Ѧншї вор цїнеа чїнсте а нѣ о цїї, кѣм се

Ѧнтѣмплѣ ачееаста шї пѣнѣ асѣзї кѣ ачеїа, карїї маї іерї амалтїерї сѣрїрѣ дїн цѣндрѣ (зеке) Ѧн фрак саѣ рок — шї кѣм ера пѣнѣ маї дѣнѣзї Ѧн Молдаво-Ромѣнїа кѣ ворвїреа лїмѣеї гречешї, — шї аша тѣлт Ѧн о сѣтѣ де апї нїчї кїар Ѧн челе маї аскѣнсе котїтѣрї а тѣнцїлор Цѣрїї нѣ се ва маї азї лїмѣѣ ромѣнеаскъ? Аѣ нѣ четїрѣдї Ѧн Жѣрналѣл ѣнѣреск дела Пресѣзрг дїн апѣл трекѣт ачел плап че'л да знїї, ка адекъ, дакъ пела зпеле цїнѣтѣрї лѣкѣиторїї нѣ се пот маїарїза прїп ажѣторїѣл шкоалелор, съ се адѣкѣ баталїоане де мїлїціе, каре ворѣеск нѣмаї ѣнѣреще шї ачестеа съ се Ѧнпарѣѣ прїп кварталє не ла Славонї шї Ромѣнї, ла карїї петрекѣнд дої саѣ треї апї, вор слѣзї оарешкѣм де даскалї аї лїмѣеї маїаре, вѣнѣ оарѣ кѣм сѣнт слѣзїнїчеле де Сѣкѣї не ла оранеле сѣсещї Ѧн Трансїлванїа? — Нѣшї спѣнещї кѣ планѣрї де ачестеа ес нѣмаї дїн зпеле капете волнаве шї ессалтате: аскѣлтадї шї прївїдї сїнгѣрї Ѧн тоате пѣрѣдїе шї вецї кѣноаше адеѣтѣрѣл кѣвїнтелор теле. Шї апої нїчї кѣ е Ѧнтрєвареа „чїне вреа а маїарїза,“ чї дакъ вреа чїнеѣа саѣ нѣ. Маї тѣлт: пѣїесе орї каре дїн четїторї кѣ мїптеа са Ѧн пелеа, Ѧн стареа шї Ѧн Ѧнпрецїзѣрѣрїле, Ѧн каре се афлѣ асѣзї Арістократїа маїарѣ шї вазѣ, оаре Ѧн ачееаш позїціе п'ар аѣа шї ел токма ачелеа дорїнде не каре ле аре зїса арістократїе. Дечї дар дѣнѣ че кредем, кѣмкъ деспре фервїптеа дорїндѣ аї ачеїї маї марї пѣрѣдї дїн пемешїмеа маїарѣ, де а десфаче націоналїтатеа ромѣнеаскъ ка не зп трѣп петревнїк нѣ се Ѧндоїеще маї нїчї зпѣл дїн четїторїї пошѣрї: грѣвїм а венї ла черчета-

реа днтревърлор че не пѣсерѣм кої дн шине маї деасѣра. Шї маї днтѣїѣ

Оаре дн ваекѣл ал поаѣспреzechелеа шї дн стареа політїкѣ а Европеї де аствїї о паціе кѣм есте чеа ромѣнеаскѣ се поате стїпце шї тогдеодатѣ префаче дн алта дѣпѣ воїеа шї плакѣл кѣва?

Вїктор Хѣго зїче деспре Рѣшї, кѣмкѣ дѣпѣ че ачещїа днкѣ тот п'аѣ їсторїе комплетѣ шї дѣпѣ кѣм се чере скрісѣ вїне, даторїнда чеа дїн тѣїе а Европеї ар фї, але днвѣда їсторїа лор фоарте вїне, аї стѣдіа кѣ тѣлѣ скѣмпѣтате; кѣчї алфелїѣ кѣм веї шїї де знде сѣї іаї шїї знде сѣї днтїмпїї? Бѣпѣ тактїкѣ дела поѣл поет фїлософ, де шїї пѣ преа оріціналѣ. Аша есте; пентрѣка сѣ шїї деспре о паціе кѣ чїне аї а фаче днтрѣнса, тревзіе сѣї днведїї карактерѣл, сѣї стѣдіезї тоатѣ компакціа, сѣї пїпѣї тоате артерїїле морале шїї інтеллектѣале, — днкѣ шїї челе фїзїче, дн токма кѣм фачем днделендеще кѣ орі каре персоанѣ прїватѣ, не каре доар воїт а о траде дн їнтересѣл пострѣ днтрѣн кїп саѣ днтр'алтѣл. Ачещѣ регѣлѣ а днделенчѣнеї аре а о пѣзї орі шїї чїне, кѣрѣїа дї трече прїп кап а амалгма не ромѣнїме, ка шїї зп оператор днтрѣн лабораторїѣ хїміческ. — Фрацілор, компатріодїлор, Вої тодї чеї їзвїторї де паче шїї сѣїошї! чїгїнд вої ачестеа, ацї шїї днчепѣт а тѣ жѣдека де зп om індіскрет, адекѣ неконт ла жѣдекатѣ, де зп om, каре ворвїнд фѣрѣ време, стрїкѣ маї тѣлѣ де кѣт фолосеще. Се поате кѣ воїѣ фї шїї індіскрет; еѣ днсѣ — поате фї їарѣш кѣ дїн а теа непорочїре — токма акѣма пѣ тѣ почїѣ вѣдїї не мїне днсѣмї де індіскрет. Шїї кѣ адевѣрат, кѣм-

кѣ тѣ череа маї де тѣлѣ орі есте маї бѣпѣ декѣт ворвїреа; кѣнд днсѣ каса теа, саѣ шїї пѣмаї а вечїпѣлїї меѣ саѣ шїї ла ал зечелеа вечїп саѣ апрїнс шїї арде шїї тѣ афлѣ дн чеа маї кѣмплїтѣ прїмеждїе, а тѣнчї кред кѣ мї ведїї да дрептѣл де а пѣ тѣчеа, чї де а стрїга шїї кред їарѣш кѣ Двоастрѣ днкѣ ацї фаче токма ка шїї мїне, де кѣмва дїн о непорочїре шїї маї та-ре прїмеждїа пѣ вар конлени dormїnd, дн каре време нїчї сїнгѣр Атотпѣтернїкѣл Дѣмнезеѣ пѣ в'ар маї ажѣта, дїн прїчїнѣ кѣ Zїдїторїѣл аѣ днчетат а маї опрї кѣрсѣл патѣреї дн фаворѣл пострѣ а оаменїлор пѣкѣтошї шїї тїкѣлошї. Днтр'ачееа поате фї, кѣ Двоастрѣ шїїдї че шїїдї шїї пѣтїї пѣтедїї спѣне; дар токма аша шїї еѣ шїїѣ че шїїѣ — шїї поате кѣ вѣ воїѣ шїї дескопери — пѣ сїлїт, де бѣпѣ воїе. Аша дар еѣ рѣтѣїѣ статорнїк не лѣпѣт а теа пѣрере, кѣмкѣ адекѣ, тодї карїї воїеск а трѣї кѣ Ромѣнїї, саѣ карїї воїеск аї не-ромѣнїї, аѣ неапѣратѣ тревзіпцѣ а кѣпоаще їсторїа лор аша прекѣм се афлѣ дѣншїї дн тоате ачесте провинції атѣт дїн коаче, кѣт шїї дїнколо де Дѣпѣре; аша, а кѣпоаще не Ромѣнїї сѣ зїчем транспїлванїї, днттокма кѣм се оглїндеазѣ карактерѣл лор дн карактерѣл ѣенерал а днтреѣїї пації, каре — кѣ преа пѣцїнѣт, саѣ дѣпѣ а тѣлтора пѣрере пѣмаї кѣ о змѣрѣ де деосїбїре — стѣ дн комѣнїкаціе стрѣнсѣ, ѣенетїкѣ шїї сѣлїтѣ, печетлїзїтѣ шїї днтрїтѣ прїп пѣтереа тѣлтор сѣте де анї. Шїї кѣм кѣпоск компатріодїї пощрїї, кѣм кѣпоаще Европа днтреагѣ не Ромѣнїї? Кѣ тѣлѣ маї рѣѣ де кѣт не Жїдовї, карїї дншї аѣ не Моїсї ал лор, не каре днсѣ лѣѣ днтвѣрѣдїїат шїї челелалте пації. Am zїc de кѣт не Жї-

довіші ам причіпъ пентрѣ че ам адѣс токма не ачест неам трдісіт де пілдъ — кѣцетъторіѣл дпї ва гъчі кѣцетѣл меѣ, іар еѣ сѣпт сіліт астѣзі а'л ретъчеа. Да; не фѣндаторіі алтор Статѣріші дпї дпїпърѣдіі дпї кѣпоск школьрашіі дпї класеле порта ле, не фѣндаторіі Статѣрілор ромѣнеціі авіа дпї кѣпоск ачеі вѣрбадіі ерѣдіціі, каріі афѣндандѣсе песте тоатъ віада лор дпї во лѣтеле вібліотечелор, сѣпт сіліціі а чіті маіші фѣрѣ воіе ічі колеа кѣте чеваші де Ромѣніі, фѣрѣ ка еі сѣ'шіі факъ дпї ачеастъ націе зп стѣдіѣ.

Нѣ есте локъл ачі а скріе саѣ а дпї вѣда історіа націеі ромѣнецііші нічі кѣ неам сімдіт кіетаціі ла ачеастъ тѣнкъ еркѣле. дпїптр'ачеаа поі дпї мінѣтѣл ачеста лѣсѣнд кѣ тотѣл ла о парте — пѣмаі не кѣтева мінѣтѣ — історіа а тоатеі ромѣнімі, авем неацѣратъ трѣвѣндѣ а рідіка доаѣ пѣнкѣрї саѣ маі віне доаѣ катастрофе дпї історіа ромѣнімеі трансілване, аде кѣ: времеа реформаціеі калвініане, не кѣнд Ракоцііші чеілалціі се дпїептарѣ кѣ тѣлтъ пѣтере а деснаціоналіза не Ромѣніі, порпінд маі дпїтѣѣ але лѣа конфесіа реліціеі лор, арѣнкѣндѣле зп катехіст кѣ doctrine калвініане, фѣрѣ ка сѣ поатъ ісѣвті кѣт де пѣціп, декѣт пѣмаі ла кѣтева дпї фаміліле неметенціі аі ачестеі націі, — ші іарѣш времеа дела апѣл 1692 сѣпт Мітрополітѣл Теофіл II. пѣлѣ кѣтрѣ апѣл 1768. Че маі епохѣ фѣ ші аста пентрѣ віедіі Ромѣніі! — Дар; ера ачелеа доаѣ епоче преа фатале пентрѣ націа ромѣнеаскѣ дпї Трансілваніа ші тотѣш — дѣпса еші дпї трѣпселе лѣтѣрїтѣ ші — прекѣм еѣ кред — маі таре де кѣт дпїнаїнте де ачеаа. Зік маі таре, пентрѣ-кѣ де с'ар фі

слѣвїт еа прїп ачелеа ловїтѣрі політїко-релїціоасе атѣт де греле, астѣ націе пѣлѣ астѣзі пѣ ера сѣ маі поатъ сѣферї асѣ-прїріле времілор, чї дѣрѣпѣнареа еі спорїнд дпї прогресїе трептатѣ, пѣлѣ акѣта лѣтеа ар фі вѣзѣт'о кѣлкатѣ не лавїца морцііші пѣтеле еі щере дпї каталогѣл націілор. дпїпсѣ пѣ, ачеаста пѣ с'аѣ дпї-тѣмплат, чї дпї протївѣ, елементеле де віацѣ каре о цїп ші астѣзі, тот ачелеа о пѣ-старѣ ші дпї веакѣріле челе дѣшпане ші не'мпѣкате. Шї каре сѣпт ачестеа еле-менте че даѣ віацѣ націоналѣ ромѣнімеі маі таре декѣт тоате асѣпрїріле зпїеі кон-діче де леціі, де ла каре стрѣнепоціі компїлѣторїлор ачеіі kondїче дпї зїоа де астѣзі дпїші дпїторк фаца кѣ рѣшінаре? Ачелеа не кѣт ле кѣпоск еѣ сѣпт а) Нѣмеросїта-теа Ромѣнімеі дпї Трансілваніа, дпїкѣт дакѣ маі віне де жѣтѣтате дпї арістокра-тіе 'шар жѣртѣі віада ка сѣ іа асѣпрѣ'шіі професїе де дѣскѣліе дпї літѣва магіарѣ, тотѣш дпї причїна тарелѣї пѣтѣр а Ромѣ-нілор п'ар фі дпї старе а'шіі ажѣнѣе скопѣл нічі не де парте в) Врѣста віедеі націо-нале а Ромѣнілор, ла каре ажѣисерѣ еі пѣлѣ ла апѣл 1842, не кѣнд дешептаціі ві-ніщор дпї летаргѣл, дпї каре — ші ачеа-ста сѣ пѣ о зїтѣм — пѣлѣ акѣта пѣ зѣчеа пѣта еі сіпѣрї, чї спре пілдѣ ші компа-тріодїі Магіарї, — дпїчепѣрѣ а'шіі венї дпї сімдіріі, дпїчепѣрѣ а кѣпоаѣе, кѣткѣ ші еі аѣ о літѣвѣ ші дпїкѣ о літѣвѣ дѣлче, пѣлѣ-кѣтѣ ші кѣ тѣлт маі зшор де а се дпїво-гѣцііші кѣлтіва, декѣт орї каре алта де рангѣл ші стареа еі, — о літератѣрѣ де ші прѣнкѣ, дар порпїтѣ не кѣраре сігѣрѣ а перфѣкціеі; д) чел маі пѣтерпїк зїд апѣ-рѣторїѣ ал націоналітѣціі Ромѣнілор есте

вісеріка, есте реліція лор оріенталъ, пе каре еі пѣмаі prin ажвторіѣл лімбеі лор націонале дпвадъ а о кѣноаще, дп кѣт ачела каре ар ісві дп лімбъ, п'ар пѣтеа съ пѣ ісвеаскъ ші дп реліціе; ші апоі афаръ де піце фанатічі ші пѣвѣні — чіне ва кѣтеза дп веакѣл ал поаъспрезечелеа а ісві дптр'ачеаста? Маі есте d) ші стрѣнса комѣнікаціе націоналъ ші реліціоасъ че домнеще ші ва домні дптре Ромѣніі трансілвані ші дптре партеа націеі че тръіеше ші стѣпѣнеще дп пѣтѣнтѣл молдаво-ромѣнск, зп пѣтернік магнет, каре Ромѣнілор дпн коаче де тѣнці пѣпѣл кѣнд се вор аѣла Молдаво-Ромѣніі тѣкар пѣмаі дп рангѣл лор політическ де астѣзі, пе времі дпнапте ле кѣзшѣіеше пѣнтрѣ націоналітате; пѣнтрѣ-кѣ пѣпѣл кѣнд Ромѣніеа дпн алте провинціі ва ведеа гѣверне націонале, леціслаціе націоналъ, літератѣрѣ націоналъ ші — кіар вісерікѣ націоналъ дп ачеле доаѣ Прінціпате, пе каре граѣл Ст. Сечені фоарте пѣмеріт ле пѣтеще „Кѣіѣ ал Ромѣніеі,“ пѣпѣл атѣнчі скіптеа, ѣа фокѣл націоналітѣціі токма аша пѣдпн поате адормі дп Ромѣніі дпн Трансілваніа, пе кѣт де пѣдпн ва адормі ачела — съ пѣ мерѣет де парте дп, Съсімеа аша тѣлт ісолатѣ де трѣпѣл чел таре ал Цѣрманіеі.

Дѣспре дѣпѣтѣл історік че ар авеа ші Ромѣніі трансілвані ла о націоналітате де сіне стѣгѣтоаре, дп мінѣтѣл ачеста тѣчѣт кѣ тотѣл.

(Ва зрѣа)

ADŃNARE DE TRACTATŃRI.

Трактатѣріле че саѣ съѣършіт ла дппѣчѣрѣ, че саѣ фѣкѣт де ла апѣл 1792 Decembrie 29.

X a t x z t a i z n.

(Ѣрѣаре.)

§. Кап. 5. Ші кѣ, кѣ тоате кѣ сѣпѣт date фелѣрміі де палте порѣнчі, де а пѣ дпдрѣсні німе (дппотрѣва Nizanelѣі че саѣ dat) съ віе дптра чѣсте 2 Прінціпатѣрі, саѣ дѣ prin чѣтѣдп де прѣсте Дѣпѣре, саѣ де пре хотарѣле Дѣпѣріі, ші де асѣ дѣрѣжа кѣ тотѣл Кѣслалеле, че съ фѣчѣ маі пайнте дп Прінціпатѣл Валахіі, ші съ се гопѣскѣ тоці чѣі вѣлѣстѣмадп, че съ вор доведі дптр'ачѣст Прінціпат фѣрде пічі ѣо трѣѣѣ, ші орѣндѣіалъ; дар кѣ тоате ачѣсте, пѣ есте аневое де а сѣ дптѣмпла вѣлѣстѣмадп ка ачѣстѣ, съ зпѣвѣле prin дѣрѣ, ші дѣпѣ че дптре, еі съ вор гѣлчѣві, съ омоаре зпѣл пе алтѣл, ші апоі съ чѣе пред пѣнтрѣ сѣпѣе, prin жѣдекѣдп мінчпноасе ші вѣклѣне; черѣнд prin дпшелѣтоаре арѣтѣрі лѣкрѣрі ші вані але челор торѣці, ші кѣ ачѣсте мѣжлоаче съ пѣгѣѣѣскѣ пе сѣрачіі лѣкѣіторі; пѣнтрѣ ачѣіа де акѣт дпнапте, без ачѣі хотѣрѣці, ші пѣтѣраці дѣprin чѣтѣдп пѣгѣдеторі, пічі зпѣл съ пѣ дпдрѣснѣскѣ съ трѣкѣ дп Валахіа, ші кіар ачѣі орѣндѣіці пѣгѣдеторі, кѣнд вор врѣ съ трѣкѣ дп Валахіа, съ арате тѣпкерѣѣоа кіар Домѣлѣі, саѣ ла векілѣл сѣѣ; ші кѣ ачѣст мѣжлок съ поатѣ асѣ пѣгѣсторі. Ші ачѣстѣ, че пѣсте хотар вор трѣче, пѣнтрѣ пѣгѣдеторіе, съ пѣ поатѣ а zidі каса а лор, пічі съ арѣ, пічі съ самѣне, пічі съ чѣе вані дела врепн лѣкѣітор ка зп дар, кѣчі іаѣ

квѣдѣтатъ вѣнъ dīmīnѣда, ші дн скѣрт, кѣ пічі вн міжлок съ нѣ сѣпере не лѣкѣиторіи ачестѣи Прінціпат. Каре тоате ачѣсте, фінд кѣ съ копрінд дѣтокмаі дн палтеле хотѣрѣрі, че саз дат маі вапте, пентрѣ вѣна орѣндѣіалъ, сѣнт даторі дѣтокмаі de а зрѣта.

§. К. 6. Ші кѣ пентрѣ асемеѣ mīnѣноасе прігонірі, съ нѣ фіе словод, de а съ тріміте мѣтѣашірі дн Валахія dīn парѣтѣ Везірілор, жѣдекѣиторілор, ші завіділор, спре сѣпѣраре фінд сѣрачілор лѣкѣиторіи.

§. К. 7. Ші кѣ орі кѣте локѣрі, ші авері тѣпѣстірещі, саз але ор кѣрѣія алт образ, саз стѣпѣнїт дн сілѣ, ші фѣрде дрептате de асемеѣ влестемадї, фѣкѣндѣсѣ пентрѣ тоате скѣтпѣ черчетаре ші доваѣтѣ, съ се дѣтоаркѣ ла Стѣпѣнїи лор. —

§. К. 8. Ші кѣ de ва фаче тревѣнїцѣ съ се дѣпрепоіаскѣ, ші съ се лѣкѣрѣзѣ Скедїле челе векі але Валахїи че съ нѣтѣще Ораш, ші Флочїи, спре маі мѣлт кѣдїи, ші дѣмеспіре а кѣратѣлѣї продѣктѣрілор Валахїи, dīn лок дн лок, саз dīn алте локѣрі дн Валахія; есте словод лѣкѣиторілор Валахїи, съ дѣпрепоіаскѣ ачеле нѣтїте Скедїи кѣ міжлок нѣ адѣкѣитор de пагѣвѣ ла палта мѣ дѣпѣрѣдїе.

§. К. 9. Ші кѣ нѣ есте словод негѣдеторїи тѣрчі съ аївѣ дн Прінціпатѣл ачесте авері, ші мошїи; пічі вїте але лор съ ле паскѣ.

§. К. 10. Ші кѣчі есте попрїт Везіріи, саз Пашїи, че мерг дн цїнѣтѣріле лор, саз съ дѣторкѣ, de анѣ съ авате dīn дрѣтѣл лор чѣл дрепт, ші треканд прїн Прінціпатѣл Валахїи съ сѣпере не лѣкѣиторїи, лѣкѣ-

дѣле фѣрде платѣ челе спре храпѣ лор тревѣнїчоасе, саз каї de поцѣ; de ачеїа дѣпѣрѣдїа мѣ пічі дѣтрѣн кїп нѣ прїмѣше de акѣм дѣпапте лѣкѣиторїи ачестѣи Прінціпат, съ се сѣпере ші съ се пѣгѣвѣскѣ прїнтр' ачесте міжлоаче.

§. К. 11. Ші кѣ саз Татарїи, саз алдїи, че мерг ші вїп, пентрѣ тревѣнїчоасе прїчіні, ла мѣлте пѣрді дѣпрежѣрѣл ачестѣи Прінціпат, съ нѣ съ аватѣ dīn дрѣтѣл лор, пічі съ калче дн Прінціпатѣл Валахїи, пічі съ чѣе маі мѣлді каї de поцѣ: декѣт съ копрінд дн тѣшкерѣлеле, че аз ла мѣпїле лор; кѣт ші кїар ачеїа, че вїп дѣтр' ачел Прінціпат ал Валахїи пентрѣ требї орѣндѣїте, іарѣш съ нѣ чѣе маі мѣлді каї; декѣдї съ копрінд дн порѣнчіле че аѣ; Ші дакѣ пѣнѣ акѣта саз зрѣмат дѣпотрївѣ; de акѣм дѣпапте, кѣ таре сіргѣнїцѣ съ се пѣзѣскѣ тоате чѣле прѣвїлнчіте хотѣрѣрі; ші каре ва дѣдрѣспї съ факѣ чѣ маі мїкѣ зрѣтаре дѣпотрїва палтїи порѣнчі, ачела съ ва педенсі фѣрде кѣтѣш de пѣдїнѣ зѣбавѣ.

§. К. 12. Ші фінд кѣ сѣнт date палте порѣнчі хотѣрѣжоаре, ка: кѣнд лѣкѣиторїи Валахїи трека песте Дѣпѣре, ла Ораше, Сате, ші тѣргѣрі, пентрѣ ор каре прїчінѣ de dare, ші мѣаре, съ нѣ съ сѣпере de Харанчіи ші завідї, пічі прїн черере de харач, ші Спенде, пічі пентрѣ ор каре алт прїчінѣїре; пічі оаменїи харанчілор, цїі аї Колпчілор, кѣ прїчінѣ кѣ каѣтѣ сѣпѣшї аї лор, съ нѣ інтре дн Прінціпатѣл Валахїи; de ачеїа прїн палте хотѣрѣрі съ порѣнческѣ завідїи, съ се попрѣскѣ ачентїи оаменїи de асемеѣ мїшкѣрі.

§. К. 13. Ші кѣ лѣкѣиторїи Валахїи, дѣпѣ ерѣгѣрѣ ші словозенїа че аѣ, съ нѣ

съ сѣпере de nimenbъ асѣпра портѣлѣи, ші лѣтнѣаселор хаіне.

§. К. 14. Ші фіінд кѣ есте хотѣрѣт: ка ор кареле лѣкѣиторіѣ ал Валахіи съ ва тѣрчі, ачела съ нѣмаі поатѣ чере моцѣ-пире дела пѣрпінціи лѣи, саѣ дела ор каре алтѣ рѣдѣ, саѣ хотѣрѣт 4 Капете de правілѣ, че копрінд: 1. Даѣ (кѣтаре) кре-щін дѣпѣ че съ ва тѣрчі, ва тѣрі, пѣрпін-теле ал ачелѣи тѣрчіт фіѣ нѣ поате а мо-щени аверѣ ачелѣи фіѣ. 2. Даѣ зп кре-щін съ ва тѣрчі, іар невасть са ва фі тот крещінѣ ші ва тѣрі; ачел тѣрчіт вѣрват нѣ моцѣнѣще аверѣ невестіи 3. Даѣ зп крещін тѣрчіт, лї ва тѣрі таіѣкъ съѣ кре-щін фіінд; ачест фіѣ нѣ поате моцѣни аверѣ таіѣкъ съѣ. 4. Даѣ зп Тѣрк ва сло-возі пре ровѣл лѣи крещін фіінд, ші дѣпѣ словозеніе ва тѣрі лї леѣѣ крещінѣскѣ; ачел тѣрк нѣ моцѣнѣще аверѣ ачелѣи сло-вод крещін.

§. К. 15. Ші фіінд кѣ саѣ словозіт, ші саѣ ертат de а съ фаче тѣмѣвѣіа, ші а съ кѣтпѣра не тот авѣл ої дін Прінці-патѣл Валахіи прін міжлокѣл, челѣи дѣпѣ време тѣчелар-ваша; дар фіінд кѣ есте тревзінѣ де а съ адѣче ої дін лїпѣрѣ-теціле теле цінзтѣрі, пенѣрѣ мертїкѣрїле але Мірїзлѣи, ші пенѣрѣ храпа лѣкѣиторї-лор Царїградѣлѣи; de ачеіа, лѣкѣиторїи Ва-лахїи съ нѣ аскѣнзѣ оїле, че ле аз спре вѣнзаре; чї кѣ преѣл че съ обїчнѣще, съ ле вѣнзѣ ла негѣсторї, ші ла Целенї. Ші чел дѣпѣ време Домн, съ лїгрїжа-скѣ de а съ трїміте ла Царїград, кѣте маї тѣлте ої ва фї прін нѣтїнѣ; ші аче-стѣ ої съле вѣнзѣ лѣкѣиторїи, нѣмаі ла ачеї негѣсторї ші Целенї, че ле кѣтпѣрѣ

пенѣрѣ але дѣче нѣмаі лї Царїград; іар нѣ ші лї алте пѣрѣї.

§. К. 16. Ші фіінд кѣ Прінціпатѣл Валахіи, есте ка зп келар ал лїпѣрѣцїи теле, ші черерѣ кѣратѣлѣи de тѣлте за-херѣ есте хотѣрѣтѣ, ші маї вѣртѣс ла ачесте 2 Прінціпатѣрї ал Валахіи ші ал Молдавїи, лї локѣл челор маї дін пайнте захерелї, че съ да дін тоате фелѣрїле de сѣтѣнѣще, че обїчнѣск съ самене ачестї лѣкѣиторї; de ачеїа некомпенїт съ каре де-стѣлѣ захерѣ ла скелїле Дѣнѣрїи, вѣнзѣн-дѣо кѣ преѣл че съ обїчнѣще, ла корѣ-вїарїи, че адѣнѣ захерѣ не сѣма лїпѣрѣ-цїи; іар нѣ ла алцїи стрейнї. Ші лѣкѣито-рїи съ нѣ съ ленеѣскѣ, лѣѣнѣнѣшї арѣтѣ-ра, ші сѣтѣнѣтѣра кѣ кѣвѣнт кѣ черѣта захерѣ саѣ лїпїнїт прін захерѣоа, че еї о авѣ de вѣнзаре; нїчї сѣш аскѣнзѣ сѣ-тѣнѣтѣрїле, кѣчї кѣ ачест міжлок, ші лѣ-кѣиторїи Валахіи съ фолосек кѣщїгѣнѣ; ші лѣкѣиторїи Царїградѣлѣи съ нѣ черче лїпѣсѣ de челе спре храпѣ. Ла ачаста дар прїчїнѣ, чел дѣпѣ време Домн, ші Бо-рїи вор нѣне тоатѣ кѣвїнѣоаса сїргїнѣѣ.

(Вор зрѣта.)

DE БЪГАТ ЛН СЪМЪ.

Деспѣра характерѣл релїціос ал Мѣска-лїлор Газета зпїверсалѣ дѣпѣ картѣ D. I. Г. Колл ворѣще аша: Черчетѣторѣл Москѣї зїче Домнѣл Колл, нѣ ва кѣпоаще характерѣл націонал рѣсеск дѣѣкъ нѣ ва мерѣе ші лї бїсерїчї, de каре Москва нѣ-тѣрѣ зп легїон; ші дѣѣкъ Петрѣ чел таре аѣ лѣат дела Попїме нѣтѣрѣ шї прїсосѣл,

ачеаста ел аѣ фѣкѣт'о фѣръ а вѣтъма реліѣія, кѣчи челе че сѣнт кѣ ачеаста легате, ачелѣ сѣнт ші де кѣ чернічіа Попорѣлѣ вѣ маї скѣтите, декѣт де Правила криминалѣ. Локѣл, внде вреодатѣ аѣ стат алтарѣл знеї вѣсерічі, нѣ ѣ словод пічі одатѣ ал днтревѣнца спре алтѣ zidire, саз а фі кѣлкат де пічіоареле оменеці, ші дѣкѣ вѣсѣрика аѣ періт де не фаѣа вреѣнѣї лок, локѣл, не каре аѣ стат алтаріѣл есте кѣ зп Монѣмент днсемнат днтрежѣрат кѣ zid, ші дѣсѣпра акоперіт, орі дакѣ се ва афла ачеаста дн міжлокѣл знѣї ораш (політіе) орі а знѣї дрѣт. Нѣзѣтмаї Сакрілеѣіи (фѣрїї де скѣле вѣсерічеѣї) чі ші днсѣш тѣрѣвѣрторїї слѣжѣї Дѣтнезеѣї дн, саз афарѣ де вѣсѣрїкѣ се педепсеск кѣ сѣргїзн ла Сївіріа. Днсѣ ачеаста страшнічіе пар се днтревѣнцѣ, пентрѣ кѣ скѣрѣїреа де а нѣкѣтѣї есте чеа таї вѣпѣ дожанѣ. — Фрѣтос характер а Православнічілор: Мѣскалілор ле есте скѣрѣвѣ а нѣкѣтѣї днтротива слѣжѣї, дн протїва сѣрѣвѣтоареї Дѣтнезеѣї, — іарѣ Ромѣнїї пострі, не ла зпеле днѣтѣрї такаркѣ тот православночі се нѣтеск, се днтрек а фаѣе ачеста нѣкат фѣръ пічі о темере, фѣръ пічі о скѣрѣїре! — Еї постеск Постѣл Крѣчїзнѣлѣї, а Паѣїлор, а Сѣнпетрѣлѣї, ші а Сѣнтїмѣрїї, ші тотѣшї нѣ се скѣрѣеск а лѣкра дн ачестѣ сѣрѣвѣторї; еї нѣ шїѣ че есте Дѣтнека, еї нѣ шїѣ че сѣнт сѣрѣвѣторїе! Нѣ фѣръ скѣрѣвѣ вѣзѣїв, кѣт Ромѣнїї де дн коло дн zioa де Бовотѣзѣ, дн zioa де Крѣчїзн зпмѣрѣ лазаретѣл кѣ каї днкѣркаѣї кѣ пеї, ші пентрѣ че? „Пентрѣ-кѣ, зїчеаѣ Моканїї пострі, Днтпѣратѣл ші челелалте

Релїѣї атѣнчіа нѣ аѣ сѣрѣвѣтоаре, ші есте словод а днтра. — Аведї дрепт ла ачеаста вої Ромѣнїлор! Днсѣ дѣкѣ вої нѣ вѣ рѣшїнаѣї де аша фапѣтѣ, іа аскѣлтаѣї се вѣ спѣн ші аїчеа, кѣт вом спѣс ші де фаѣтѣ. Католичїї ші Еванѣелїѣї нѣ не аѣ сѣпѣрат пічі одатѣ ла сѣрѣвѣтоарѣ таре а воастрѣ, чі нѣтмаї вої Ромѣнїлор, карїї днстопнаѣї де дорѣл кѣцїгѣлѣї, нѣ врѣдї сѣщїї чеї есте сѣрѣвѣтоарѣ. Лѣаѣї пілѣ де ла алте наѣї, ші даѣї лѣї Дѣтнезеѣї че есте алѣї Дѣтнезеѣї, Днтпѣратѣлѣї че есте ал Днтпѣратѣлѣї, апої атѣнчеа кѣтѣаѣї фѣрѣ сѣїалѣ кѣщїгѣл сѣдорїлор воастре, каре вїл поѣтеск дн інїтѣ.

Dr. Vasile.

ВѢРСТА СѢВЕРАНІЛОР ЕЪРОПЕЇ.

Кѣ днчепѣтѣл анѣлѣї 1842 днтѣдошем вѣрста Сѣверанїлор ЕЪропѣї: Країѣл де Сѣезїа, 78 де анї; Паша, 76 де анї; Країѣл де Ханвер, 70 де анї; Країѣл Франдозілор, 68 де анї; Країѣл Вїртемѣбергѣлѣї, 60 де анї; Країѣл Баварїеї, 55 де анї; Країѣл Данемаркѣлѣї, 55 де анї; Країѣл Сардинїеї, 53 де анї; Країѣл Белѣїеї, 52 де анї; Країѣл Оландеї, 49 де анї; Днтпѣратѣл Австрїеї, 48 де анї; Країѣл Прѣсїеї, 48 де анї; Днтпѣратѣл Рѣсїеї, 45 де анї; Країѣл Саксонїеї, 44 де анї; Країѣл де Довѣ-Сїѣїлїї, 32 де анї; Країѣл Гречїлор, 26 де анї; Крѣїаса Портѣгалїеї, 25 де анї; Крѣїаса Англїеї, 22 де анї; Сѣлтапѣл, 18 анї; Крѣїаса Спанїеї, 11 анї. —

Есте де днсемнат кѣ таї тоате тронѣрїе ЕЪропѣї с'аѣ репоїт де ла 1830. Дн 20 де тронѣрї аѣ зрнат 15 преѣачерї. А. Р.